

Årsager til manglende iværksætteraktivitet i Danmark

Danmark har brug for nye iværksættervirksomheder til at skabe arbejdspladser og vækst i Danmark. Samtidig skal nye iværksættervirksomheder bidrage med nye innovative produkter og services. Alt dette har vi i Danmark brug for i forbindelse med de udfordringer, som vi møder i samfundet – blandt andet klimaomstillingen¹.

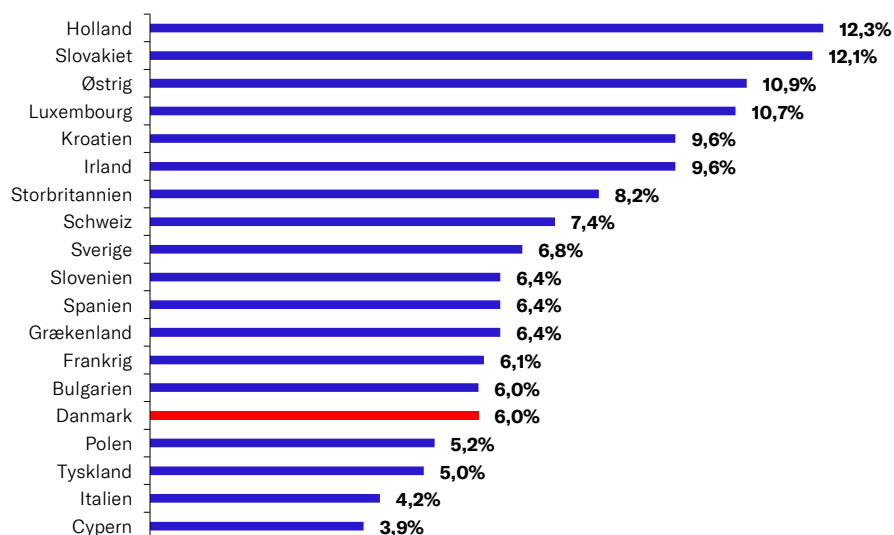
Antallet af nyopstartede virksomheder har de seneste år ligget lavt i Danmark sammenlignet med resten af Europa, ligesom færre danskere forventer at starte ny virksomhed inden for de kommende år. Dansk Erhverv har derfor undersøgt, hvorfor Danmarks iværksætteraktivitet ligger så lavt, når vi sammenligner os med andre europæiske lande.

Analysen viser blandt andet, at bekymring for at mangle de rette kompetencer og afhængighed af fast personlig indkomst er de primære barrierer for danskere, som ikke ønsker at starte ny virksomhed. Dertil kommer, at mange danskere frygter, at deres virksomhed ikke bliver en succes, hvilket er et grundvilkår inden for iværksætteri. Tre ud af fire af de iværksættere, som Dansk Erhverv har talt med i forbindelse med denne analyse, angiver, at deres nuværende virksomhed ikke er den første, de har startet. Endelig viser undersøgelsen, at danskerne overvurderer, hvor meget iværksætterne arbejder. Det store arbejdspress, som mange forbinder med iværksættere, kan også afholde nogle fra at starte en ny virksomhed.

Den danske iværksætteraktivitet er lavere i Danmark end i andre europæiske lande

Når man sammenligner iværksætteraktiviteten på tværs af en række europæiske lande, ligger Danmark i den tunge ende. Kun 6 pct. af den danske befolkning i den erhvervsaktive alder er på nuværende tidspunkt iværksættere. Iværksættere defineres her som personer, der enten er i gang med at starte ny virksomhed, eller som har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder.

Figur 1: **Iværksætteraktivitet i Europa – andelen af befolkningen i det pågældende land, som har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller som er i gang med at starte ny virksomhed på nuværende tidspunkt.**

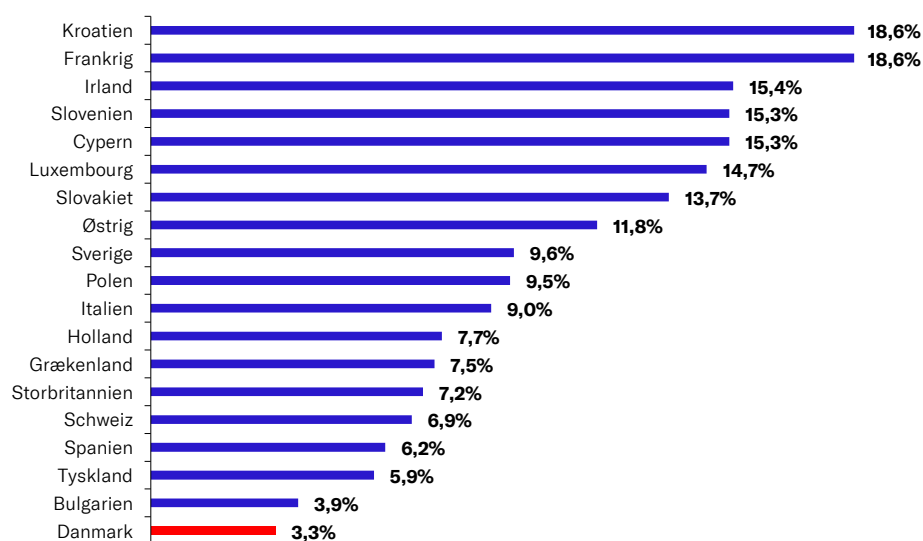

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, september 2019 samt Global Entrepreneurship Monitor.

Anm: n (Danmark) = 763. Figuren viser kun svarene for befolkningerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år). Procenterne i figuren viser andelen af personer i alderen 18-64 i de respektive lande, som enten har startet ny virksomhed inden for de seneste 42 måneder eller er i gang med det på nuværende tidspunkt. Figuren indeholder kun lande, som har data fra 2018 eller senere.

Andelen af danske iværksættere er lavt i forhold til andre europæiske lande og figur 2 viser samtidig, at vi også skal se langt efter flere nyopstartede virksomheder i fremtiden. Ca. 3 pct. af den danske befolkning forventer at starte ny virksomhed inden for de næste 36 måneder, hvilket gør os til ét af de lande i Europa, hvor færrest i den erhvervsaktive alder forventer at starte ny virksomhed inden for de næste 36 måneder.

Figur 2: **Forventet iværksætteraktivitet i Europa – andelen i det pågældende lande, som forventer at starte en ny virksomhed inden for de næste 36 måneder.**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, september 2019 samt Global Entrepreneurship Monitor.

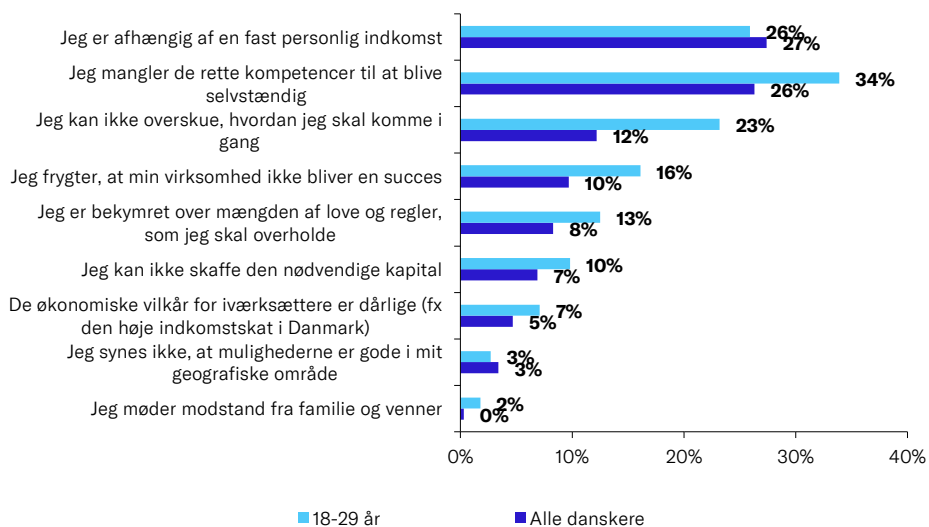
Anm: n (Danmark) = 763. Figuren viser kun svarene for befolkningerne i den erhvervsaktive alder (18-64 år), som ikke har startet ny virksomhed inden for de seneste tre år eller på nuværende tidspunkt er i gang med at stifte virksomhed. Figuren indeholder kun lande, som har data fra 2018 eller senere.

Danskerne mangler ifølge dem selv de rette kompetencer til at blive selvstændige

I figur 4 er de danskere, som ikke ønsker at starte ny virksomhed, blevet spurgt, hvad de vigtigste årsager er til, at de ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for de næste tre år. 27 pct. af danskerne svarer, at de ikke ønsker at starte ny virksomhed, fordi de er afhængig af en fast personlig indkomst. Den samme andel af danskere svarer, at de ikke ønsker at starte ny virksomhed, da de selv mener, at de ikke har de rette kompetencer til at blive selvstændig. Derudover svarer 12 pct. af danskerne, at de ikke kan overskue, hvordan de skal komme i gang og 10 pct. svarer, at de frygter, at virksomheden ikke bliver en succes.

Sammenligner vi besvarelserne for hele den danske befolkning, med besvarelserne fra de unge i alderen 18-29 år finder vi, at en tredjedel af de unge svarer, at de mangler de rette kompetencer til at blive selvstændige. 23 pct. kan ikke overskue, hvordan de skal komme i gang og 16 pct. frygter, at de ikke bliver en succes. Det er dermed de unges frygt for egne evner, som resulterer i, at de ikke i højere grad starter egne virksomheder (se appendix for tabel over svar fordelt på alderskategorier).

Figur 4: **Hvad er de vigtigste årsager til, at du ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for de næste tre år?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, november 2019.

Anm: n (total) = 641, n (18-29 år) = 112. Figuren viser kun svarene for danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år), som ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for de næste tre år. Det har været muligt at angive flere svar. Figuren viser ikke kategorierne: "Ingen af de overnævnte årsager passer på mig", "Andre årsager, angiv venligst" og "Ved ikke".

Danskerne har urealistiske forestillinger om, hvor meget iværksættere arbejder

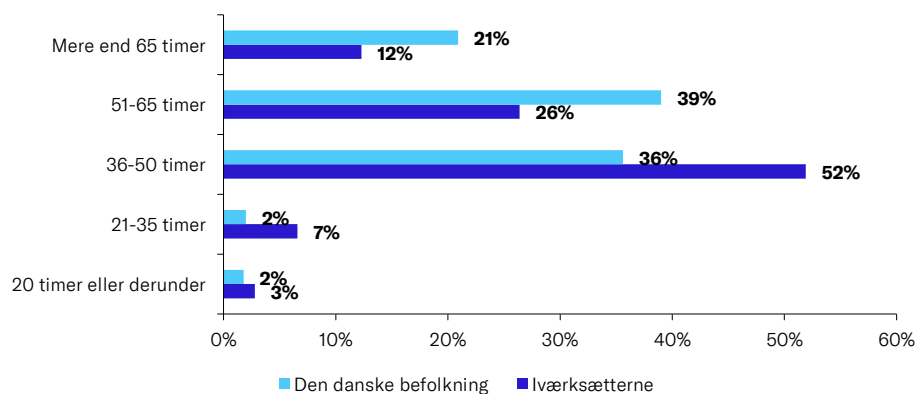
En anden forklaring på hvorfor danskere ikke bliver iværksættere, er deres urealistiske forestillinger om, hvor meget iværksættere arbejder.

Figur 5 viser, hvor mange timer den danske befolkning tror, at en iværksætter arbejder og hvor mange timer iværksætterne selv angiver, at de arbejder. Danskerne har en udbredt forventning om, at iværksættere arbejder meget. 60 pct. af den danske befolkning tror, at en iværksætter arbejder over 50 timer om ugen. Til sammenligning svarer 38 pct. af de adspurgte iværksættere, at de arbejder over 50 timer om ugen.

Omregnes der i stedet til et simpelt gennemsnit for de to grupper, forventer danskerne, at iværksætterne arbejder 55,7 timer om ugen. Iværksætterne svarer derimod, at de i gennemsnit arbejder 49,6 timer om ugenⁱⁱ. Denne forskel betyder en månedlig forskel på næsten 25 timer.

Danskerne har dermed helt overordnet en opfattelse af, at iværksætterne arbejder mere, end de gør. Det kan være med til at afholde nogle fra at blive iværksætter, selvom undersøgelsen også viser, at iværksætterne arbejder markant mere end en normalt 37-timers arbejdsuge.

Figur 5: **Dan danske befolknings og iværksætternes opfattelse af længden på iværksætters arbejdsuge.**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, november 2019 og Dansk Erhvervs Iværksættersurvey, november 2019.

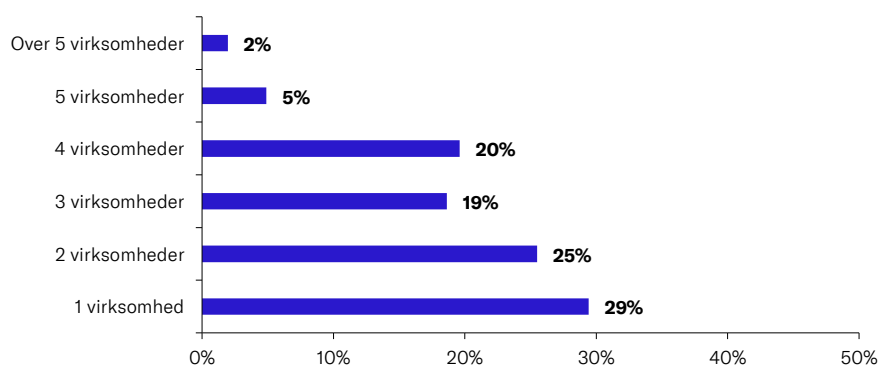
Anm: n (Den danske befolkning) = 1.010 og n (Iværksættere) = 106. Den danske befolkning har fået spørgsmålet "Hvor mange timer om ugen tror du, at en iværksætter arbejder?". Iværksætterne har fået spørgsmålet "Hvor mange timer om ugen arbejder du?".

Iværksætterne rammerne sjældent plet i første omgang

En del af forklaringen på, hvorfor danskere ikke bliver iværksættere er, at mange frygter at virksomheden ikke bliver en succes.

Som nedenstående figur 6 viser, svarer 71 pct. af de adspurgte iværksættere, at de har været ejer af mere end én virksomhed. Der er altså mange iværksættere, som ikke rammer hovedet på sømmet første gang. Det tager typisk flere forsøg at starte en succesfuld virksomhed.

Figur 6: **Hvor mange virksomheder har du været ejer af, inklusiv din nuværende virksomhed?**

Kilde: Dansk Erhverv Iværksættersurvey, november 2019.

Anm: n = 104. Figuren viser iværksættere, som har været ejer af minimum 1 virksomhed, inklusiv deres nuværende virksomhed.

Appendix

Tabel 1: **Hvad er de vigtigste årsager til, at du ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for de næste tre år? Fordelt på alderskategorier.**

	18-29 år	30-39 år	40-49 år	50-64 år
Jeg mangler de rette kompetencer til at blive selvstændig	34%	25%	30%	21%
Jeg er afhængig af en fast personlig indkomst	26%	32%	29%	24%
Jeg kan ikke overskue, hvordan jeg skal komme i gang	23%	11%	14%	5%
Jeg frygter, at min virksomhed ikke bliver en succes	16%	12%	10%	4%
Jeg er bekymret over mængden af love og regler, som jeg skal overholde	13%	6%	9%	7%
Jeg kan ikke skaffe den nødvendige kapital	10%	10%	7%	3%
De økonomiske vilkår for iværksættere er dårlige (fx den høje indkomstskat i Danmark)	7%	5%	4%	4%
Jeg synes ikke, at mulighederne er gode i mit geografiske område	3%	4%	4%	3%

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, november 2019.

Anm: n (18-29 år) = 112, n (30-39 år) = 157, n (40-49 år) = 165, n (50-64 år) = 206. Figuren viser kun svarene for danskere i den erhvervsaktive alder (18-64 år), som ikke ønsker at starte ny virksomhed inden for de næste tre år. Det har været muligt at angive flere svar. Figuren viser ikke kategorierne: "Ingen af de ovennævnte årsager passer på mig", "Andre årsager, angiv venligst" og "Ved ikke".

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 16. september 2020.

Metode

Dette analysenotat indeholder tal fra Dansk Erhvervs iværksættersurvey og befolkningsundersøgelse.

Dansk Erhvervs iværksættersurvey

Dansk Erhvervs Iværksættersurvey er en survey udsendt til en række iværksættere i Danmark i august 2019. 106 iværksættere har i alt besvaret undersøgelsen. De 106 iværksættervirksomheder er ikke repræsentative for alle danske iværksættervirksomheder.

Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelser

Norstat har på vegne af Dansk Erhverv foretaget en repræsentativ befolkningsundersøgelse om danskernes holdninger til iværksætteri. Norstat har spurgt ca. 1.000 danskere i alderen 18 til 65 år. Stikprøven afspejler den danske befolkning i denne aldersgruppe på variablene køn, alder og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.000 respondenter er +/- 3,1 pct. point. Den statistiske usikkerhed er naturligvis større i de tabeller eller figurer, som bygger på færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående analysen kan ske til analysekonsulent Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6079.

Henvendelser angående iværksætteri kan ske til chefkonsulent Jasmina Pless på jpl@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6195.

Noter

ⁱ Regeringen om fordelene, og behovet for, iværksættere. <https://www.regeringen.dk/regeringens-politik-a-%C3%A5/ivaerksaetteri/>

ⁱⁱ Gennemsnittet er regnet på baggrund af gennemsnittet for alle besvarelser. Besvarelsernes gennemsnittet er regnet på baggrund af intervaller og det er derfor gennemsnittet for intervallet, som er det tal, gennemsnittet er regnet ud fra, i intervallet 10-15 timer er gennemsnittet derfor regnet ud fra 12,5 timer osv.